

των: **Αλέξη Π. Μητρόπουλου (Καθηγητής ΕΚΠΑ-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)**
Αγγελικής Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)

ΕΡΕΥΝΑ-ΣΟΚ: «Βούλιαξαν» οι νέες συντάξεις τού ιδιωτικού τομέα το 2024!!

Κατά 37% χαμηλότερες από τις αντίστοιχες νέες συντάξεις του Δημοσίου!

**Γιατί εργάτες, υπάλληλοι, επιτηδευματίες και αγρότες έλαβαν
για 12 συνεχείς μήνες κατά 37% μικρότερες συντάξεις
από τις αντίστοιχες του Δημόσιου Τομέα**

I. Η ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΓΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ 2024

ΚΑΤΑ 36,93% ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΕΣ ΟΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟ

Η κατάρρευση των μισθών του ιδιωτικού τομέα κατά την περίοδο των Μνημονίων, αλλά και της υγειονομικής κρίσης, είχαν άμεσο αντίκτυπο στο ύψος των νέων συντάξεων μετά το 2019 και ιδιαίτερα στις νέες συντάξεις των ασφαλισμένων του ιδιωτικού τομέα (εργάτες, υπάλληλοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, αγρότες). Το «πάγωμα» των αυξήσεων στους μισθούς, η κατάργηση επιδομάτων, το «πάγωμα» των τριετιών για την περίοδο 2012-2023, η μη χορήγηση ακόμη των οικογενειακών επιδομάτων, η αδρανοποίηση των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας, η μη κύρωση της 131/1970 ΔΣΕ, καθώς και η εφαρμογή από τον ΟΜΕΔ των μνημονιακών πολιτικών στους μισθούς, όχι μόνο οδήγησαν στην κατάρρευση των μισθών τού ιδιωτικού τομέα, αλλά επηρέασαν (ως ήταν επακόλουθο) και το ύψος των νέων συντάξεων, κυρίως αυτών που χορηγήθηκαν μετά το 2022.

Σύμφωνα με τα τελευταία επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας (Πληροφοριακό Σύστημα «ΗΛΙΟΣ» της ΗΔΙΚΑ ΑΕ) και τη μηνιαία απεικόνιση των συνταξιοδοτικών παροχών, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους του ιδιωτικού τομέα είναι πολύ χαμηλότερος από τον αντίστοιχο μέσο όρο για τους συνταξιούχους του Δημόσιου τομέα, για ολόκληρο το έτος 2024.

Πιο συγκεκριμένα και για τους 12 μήνες του 2024, οι νέες συντάξεις τού ιδιωτικού τομέα είναι χαμηλότερες κατά μέσο όρο 37% από τις αντίστοιχες νέες συντάξεις τού δημόσιου τομέα. Κατά μήνα η διαφορά των νέων συντάξεων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα έχει ως εξής:

1) Για τον Ιανουάριο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 733,03 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.205,27 € (διαφορά 472,24 € ή 39,15%), όπως αποδεικνύεται από τον παρακάτω σχετικό Πίνακα της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συντομογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γάμος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοικά				
ΕΦΚΑ	7.408	4.264	3.349	1.215	16.236	72.762.429,84	11.901.438,43	733,03
ΔΗΜΟΣΙΟ	1.233	226	20	17	1.496	6.310.397,50	1.803.091,29	1.205,27
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				345	345	1.761.181,03	121.642,56	352,59
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1	6			7	21.584,05	13.710,20	1.958,60
ΕΤΕΑΕΠ	4.637	2.316	1.024		7.977	21.422.536,73	1.527.282,21	191,46
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	888	463			1.351	112.643,69	235.407,51	174,25
ΣΥΝΟΛΟ	14.167	7.275	4.393	1.577	27.412	102.390.772,84	15.602.572,20	

Πίνακας 5: Κατανομή πληρωμής αναδρομικών νέων συντάξεων με οριστική απόφαση συνταξιοδότησης ανά Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και κατηγορία σύνταξης

2) Για τον Φεβρουάριο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 748,73 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.104,78 € (διαφορά 356,05 € ή 32,23%), όπως αποδεικνύεται από τον παρακάτω σχετικό Πίνακα της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συντομογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γάμος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοικά				
ΕΦΚΑ	8.734	4.429	3.565	1.180	17.908	78.685.826,51	13.408.344,76	748,73
ΔΗΜΟΣΙΟ	1.231	238	25	8	1.502	6.653.680,48	1.659.386,68	1.104,78
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				284	284	1.287.331,48	100.775,65	354,84
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	3	4			7	10.501,29	5.970,11	852,87
ΕΤΕΑΕΠ	15.149	2.032	1.158		18.339	56.714.063,34	3.508.600,23	191,32
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	218	95			313	309.464,38	53.690,56	171,54
ΣΥΝΟΛΟ	25.335	6.798	4.748	1.472	38.353	143.660.867,48€	18.736.767,99€	

Πίνακας 5: Κατανομή πληρωμής αναδρομικών νέων συντάξεων με οριστική απόφαση συνταξιοδότησης ανά Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και κατηγορία σύνταξης

3) Για τον Μάρτιο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 750,89 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.181,45

€ (διαφορά 430,56 € ή 36,44%), όπως αποδεικνύεται από τον παρακάτω σχετικό Πίνακα της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συντομογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοιπά				
ΕΦΚΑ	7.382	4.362	2.786	1.553	16.083	65.668.752,76	12.076.611,93	750,89
ΔΗΜΟΣΙΟ	1.387	257	44	8	1.696	7.871.856,74	2.003.736,76	1.181,45
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				293	293	1.600.933,14	102.118,97	348,53
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	25	7			32	21.856,91	32.170,93	1.005,34
ΕΤΕΑΕΠ	4.465	2.322	1.044		7.831	17.038.499,59	1.446.342,70	184,69
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	563	156			719	524.164,29	100.651,32	139,99
ΣΥΝΟΛΟ	13.822	7.104	3.874	1.854	26.654	92.726.063	15.761.633	

Πίνακας 5: Κατανομή πληρωμής αναδρομικών νέων συντάξεων με οριστική απόφαση συνταξιοδότησης ανά Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και κατηγορία σύνταξης

4) Για τον Απρίλιο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 759,54 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.305,76 € (διαφορά 546,22 € ή 41,83%), όπως αποδεικνύεται από τον παρακάτω σχετικό Πίνακα της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συντομογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοιπά				
ΕΦΚΑ	7.950	4.616	2.424	1.268	16.258	69.820.958,66	12.348.549,12	759,54
ΔΗΜΟΣΙΟ	1.893	170	44	9	2.116	7.369.296,96	2.762.981,76	1.305,76
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				418	418	2.360.829,14	146.410,02	350,26
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1	4	1		6	11.239,55	8.075,74	1.345,96
ΕΤΕΑΕΠ	4.528	2.524	1.047		8.099	21.795.098,07	1.503.913,57	185,69
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	569	184			753	392.806,41	119.288,42	158,42
ΣΥΝΟΛΟ	14.941	7.498	3.516	1.695	27.650	101.750.228,79	16.889.218,63	

5) Για τον Μάιο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 752,42 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.351,41 € (διαφορά 598,99 € ή 44,32%), όπως αποδεικνύεται από τον αντίστοιχο Πίνακα της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συντομογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοιπά				
ΕΦΚΑ	8.055	4.758	2.379	1.198	16.390	70.725.466,55	12.132.114,19	752,42
ΔΗΜΟΣΙΟ	1.525	185	51	9	1.770	7.829.372,24	2.334.419,93	1.351,41
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				310	310	1.864.241,03	110.475,54	356,37
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1	5			6	16.065,41	8.382,55	1.397,09
ΕΤΕΑΕΠ	6.491	2.702	1.136		10.329	32.174.838,77	2.263.156,90	214,95
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	647	372			1.019	586.157,69	179.299,12	175,96
ΣΥΝΟΛΟ	16.919	7.972	3.566	1.517	29.974	113.196.141,69	17.217.848,23	

6) Για τον Ιούνιο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 749,11 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.224,45 € (διαφορά 475,34 € ή 38,82%), όπως αποδεικνύεται από τον αντίστοιχο Πίνακα της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συνταμογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοιπά				
ΕΦΚΑ	7.731	4.373	2.320	1.198	15.622	70.829.398,88	11.702.564,82	749,11
ΔΗΜΟΣΙΟ	1.056	161	46	9	1.272	5.663.208,72	1.557.498,35	1.224,45
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				251	251	1.483.673,00	89.496,93	356,56
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	2	6			8	23.639,59	17.549,85	2.193,73
ΕΤΕΑΕΠ	5.251	2.360	1.070		8.681	29.755.599,70	2.029.745,97	233,81
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	844	401			1.245	572.375,48	217.759,23	174,91
ΣΥΝΟΛΟ	14.884	7.301	3.436	1.458,00	27.079	108.327.895,37€	15.614.615,15€	

7) Για τον Ιούλιο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 770,05 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.127,98 € (διαφορά 457,93 € ή 37,29%), όπως αποδεικνύεται από τον αντίστοιχο Πίνακα της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συνταμογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοιπά				
ΕΦΚΑ	8.622	3.907	2.407	1.284	16.220	68.056.528,57	12.490.217,74	770,05
ΔΗΜΟΣΙΟ	843	238	37	7	1.125	4.886.044,43	1.268.972,84	1.127,98
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				264	264	1.539.980,61	94.745,78	358,89
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	2	4			6	21.558,93	9.629,16	1.604,86
ΕΤΕΑΕΠ	4.520	2.328	1.102		7.950	16.344.560,07	1.565.703,86	196,94
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	1.044	397			1.441	626.610,82	256.871,15	178,26
ΣΥΝΟΛΟ	15.031	6.874	3.546	1.555	27.006	91.475.283,43	15.686.140,53	

8) Για τον Αύγουστο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 754,92 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.077,46 € (διαφορά 322,54 € ή 29,90%), όπως αποδεικνύεται από τον αντίστοιχο Πίνακα της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συντομογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοιπά				
ΕΦΚΑ	7.344	3.712	2.460	1.667	15.183	66.224.250,10	11.461.946,48	754,92
ΔΗΜΟΣΙΟ	728	223	31	6	988	4.356.171,87	1.064.533,06	1.077,46
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				331	331	2.145.889,99	115.985,47	350,41
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1	4			5	21.350,77	10.221,26	2.044,25
ΕΤΕΑΕΠ	4.903	4.014	1.071		9.988	16.315.105,87	1.829.698,93	183,19
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	1.096	453			1.549	675.112,77	270.199,63	174,43
ΣΥΝΟΛΟ	14.072	8.406	3.562	2.004	28.044	89.737.881,37	14.752.584,83	

Πίνακας 5: Κατανομή πληρωμής αναδρομικών νέων συντάξεων με οριστική απόφαση συνταξιοδότησης ανά Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και κατηγορία σύνταξης

9) Για τον Σεπτέμβριο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 741,69 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.134,37 € (διαφορά 392,68 € ή 34,60%), όπως αποδεικνύεται από τον αντίστοιχο Πίνακα 5 (σελίδα 8) της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συντομογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοιπά				
ΕΦΚΑ	6.431	4.116	2.603	1.686	14.836	67.107.584,01	11.003.669,50	741,69
ΔΗΜΟΣΙΟ	637	166	34	5	842	3.738.401,50	955.135,64	1.134,37
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				325	325	1.771.968,00	112.918,57	347,44
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ		5			5	25.577,61	9.575,42	1.915,08
ΕΤΕΑΕΠ	5.273	2.728	1.178		9.179	17.765.991,82	1.635.463,88	178,17
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	1.226	467			1.693	707.036,73	289.242,70	170,85
ΣΥΝΟΛΟ	13.567	7.482	3.815	2.016	26.880	91.116.559,67	14.006.005,71	

10) Για τον Οκτώβριο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 756,75 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.147,82 € (διαφορά 391,07 € ή 34,07%), όπως αποδεικνύεται από τον αντίστοιχο Πίνακα 5 (σελίδα 8) της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συντομογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοιπά				
ΕΦΚΑ	5.708	3.049	1.887	1.413	12.057	50.316.511,10	9.124.130,42	756,75
ΔΗΜΟΣΙΟ	894	149	41	4	1.088	3.591.588,82	1.248.823,06	1.147,82
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				300	300	1.526.645,27	105.670,88	352,24
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1	5	1		7	28.466,01	14.140,06	2.020,01
ΕΤΕΑΕΠ	3.963	3.143	1.102		8.208	11.172.304,55	1.437.250,04	175,10
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	1.184	445			1.629	569.174,17	285.111,05	175,02
ΣΥΝΟΛΟ	11.750	6.791	3.031	1.717	23.289	67.204.689,92	12.215.125,51	

11) Για τον Νοέμβριο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 721,47 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.150,26 € (διαφορά 428,79 € ή 37,27%), όπως αποδεικνύεται από τον αντίστοιχο Πίνακα 5 (σελίδα 8) της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συντομογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοιπά				
ΕΦΚΑ	6.879	4.347	2.696	1.223	15.145	62.730.800,69	10.926.599,88	721,47
ΔΗΜΟΣΙΟ	724	170	29	9	932	3.879.926,81	1.072.039,96	1.150,26
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				282	282	1.371.981,27	98.845,89	350,52
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	3	4			7	14.522,59	12.896,82	1.842,40
ΕΤΕΑΕΠ	4.707	3.214	1.092		9.013	13.426.492,71	1.646.528,96	182,68
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	1.357	598			1.955	856.228,48	342.922,36	175,41
ΣΥΝΟΛΟ	13.670	8.333	3.817	1.514	27.334	82.279.952,55	14.099.833,87	

12) Για τον Δεκέμβριο 2024, ο μέσος όρος δαπάνης σύνταξης για τους συνταξιούχους που προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα ανήλθε σε 721,47 €, ενώ για τους συνταξιούχους του Δημοσίου ο μέσος όρος δαπάνης ανήλθε σε 1.150,26 € (διαφορά 428,79 € ή 37,27%), όπως αποδεικνύεται από τον αντίστοιχο Πίνακα 5 (σελίδα 8) της μηνιαίας απεικόνισης συνταξιοδοτικών παροχών.

Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Συντομογραφία)	Πλήθος Νέων Συνταξιούχων με Οριστική Απόφαση Συνταξιοδότησης				Σύνολο	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Αναδρομικών (€)	Συνολικό Ποσό Δαπάνης Συντάξεων (€)	Μ.Ο. Δαπάνης Σύνταξης (€)
	Γήρατος	Θανάτου	Αναπηρίας	Λοιπά				
ΕΦΚΑ	7.814	4.170	2.427	1.199	15.610	70.563.151,74	11.459.815,74	721,47
ΔΗΜΟΣΙΟ	3.299	179	32	6	3.516	8.778.847,43	4.472.488,69	1.150,26
ΟΠΕΚΑ (ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ)				384	384	2.073.181,83	132.628,28	350,52
ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	5	1			6	6.313,34	14.137,78	1.842,40
ΕΤΕΑΕΠ	4.385	2.092	1.111		7.588	13.832.216,16	1.435.097,35	182,68
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	1.184	585			1.769	452.965,95	288.860,12	175,41
ΣΥΝΟΛΟ	16.687	7.027	3.570	1.589	28.873	95.706.676,45	17.803.027,96	

Στον παρακάτω Πίνακα αποτυπώνουμε τον μέσο όρο δαπάνης σύνταξης για τους 12 μήνες του έτους 2024, καθώς και τις αντίστοιχες διαφορές των δύο κατηγοριών συνταξιούχων αριθμητικά και ποσοστιαία, σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία στις αντίστοιχες ανωτέρω μηνιαίες απεικονίσεις του Π/Σ «ΗΛΙΟΣ» της ΗΔΙΚΑ ΑΕ.

Μήνας	ΜΟ δαπάνης σύνταξης από ΕΦΚΑ	ΜΟ δαπάνης σύνταξης από Δημόσιο	Διαφορά των δύο ΜΟ συντάξεων	Ποσοστιαία διαφορά
Ιανουάριος 2024	733,03	1.205,27	472,24	39,18%
Φεβρουάριος 2024	748,73	1.104,78	356,05	32,23%
Μάρτιος 2024	750,89	1.181,45	430,56	36,44%
Απρίλιος 2024	759,54	1.305,76	546,22	41,83%
Μάιος 2024	752,42	1.351,41	598,99	44,32%
Ιούνιος 2024	749,11	1.224,45	475,34	38,82%
Ιούλιος 2024	770,05	1.227,98	457,93	37,29%
Αύγουστος 2024	754,92	1.077,46	322,54	29,90%
Σεπτέμβριος 2024	741,69	1.134,37	392,68	34,60%
Οκτώβριος 2024	756,75	1.147,82	391,07	34,07%
Νοέμβριος 2024	721,47	1.150,26	428,79	37,27%
Δεκέμβριος 2024	721,47	1.150,26	428,79	37,27%

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι, για το έτος 2024, ο μέσος όρος της ανωτέρω ποσοστιαίας μείωσης ανήλθε στο 36,93%. Η μεγάλη διαφορά ανάμεσα στις συντάξεις των δύο κύριων φορέων ασφάλισης της

χώρας αποδεικνύει την ύπαρξη συνταξιούχων «δύο ταχυτήτων» και μάλιστα όλως ανατιολόγητα και παράνομα.

Στον παρακάτω Πίνακα αποτυπώνουμε τον μέσο όρο δαπάνης σύνταξης για όλους τους μήνες του έτους 2024, καθώς και τις αντίστοιχες διαφορές των συνταξιούχων ιδιωτικού τομέα και Τράπεζας Ελλάδας, αριθμητικά και ποσοστιαία, σύμφωνα με τα καταγεγραμμένα στοιχεία στις αντίστοιχες ανωτέρω μηνιαίες απεικονίσεις του Π/Σ «ΗΛΙΟΣ» της ΗΔΙΚΑ ΑΕ.

Μήνας	ΜΟ δαπάνης σύνταξης από ΕΦΚΑ	ΜΟ δαπάνης σύνταξης από Τράπεζα Ελλάδος	Διαφορά των δύο ΜΟ συντάξεων σε €	Διαφορά των δύο ΜΟ σε %
Ιανουάριος 2024	733,03	1.958,60	1.225,57	167,19
Φεβρουάριος 2024	748,73	852,87	104,14	13,91
Μάρτιος 2024	750,89	1.005,34	254,45	33,89
Απρίλιος 2024	759,54	1.345,96	586,42	77,21
Μάιος 2024	752,42	1.397,09	644,67	85,68
Ιούνιος 2024	749,11	2.193,73	1.444,62	192,84
Ιούλιος 2024	770,05	1.604,86	834,81	108,41
Αύγουστος 2024	754,92	2.044,25	1.289,33	170,79
Σεπτέμβριος 2024	741,69	1.915,08	1.173,39	158,20
Οκτώβριος 2024	756,75	2.020,01	1.263,26	166,93
Νοέμβριος 2024	721,47	1.842,40	1.120,93	155,36
Δεκέμβριος 2024	721,47	1.842,40	1.120,93	155,36

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι, για το έτος 2024, ο μέσος όρος τής ανωτέρω ποσοστιαίας διαφοράς ανέρχεται στο 123,81%.

II. ΟΙ ΝΕΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΥΣ (ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ-ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ) ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Είναι γεγονός ότι ο αριθμός των «φτωχών συνταξιούχων» («pensioners») έχει αυξηθεί σημαντικά στην Ελλάδα. Τα παρακάτω στοιχεία από το Π/Σ «ΗΛΙΟΣ» (Πίνακας Σ.1 του Παραρτήματος) για τον μήνα Δεκέμβριο 2024 είναι αποκαρδιωτικά και αποκαλύπτουν ότι, σε σύνολο 2.502.297 συνταξιούχων:

- το 56,83% των συνταξιούχων (1.422.226 άνθρωποι) λαμβάνουν σύνταξη έως 1.000 € μεικτά (940 € καθαρά),

- το 37,86% (947.613 συνταξιούχοι) με σύνταξη έως 700 € μεικτά (658 € καθαρά),

- Το 29,9% (748.174 συνταξιούχοι) με σύνταξη έως 600 € μεικτά (564 € καθαρά) και

- το 19,5% (487.861 συνταξιούχοι) έως 500 € μεικτά (470 € καθαρά).

Εύρος Ποσού	Γήρατος		Θανάτου		Αναπηρικές		Λοιπές	
	Πλήθος	Μ.Ο.	Πλήθος	Μ.Ο.	Πλήθος	Μ.Ο.	Πλήθος	Μ.Ο.
0,01-100	23.322	56,62	6.539	63,55	1.147	58,50	1.012	72,16
100,01-200	18.908	145,39	11.843	156,89	943	146,04	2.607	159,9
200,01-300	11.948	248,32	13.280	234,59	3.506	266,39	2.417	248,02
300,01-400	66.556	369,60	30.875	373,39	31.452	368,20	13.877	393,25
400,01-500	136.997	457,21	79.087	441,69	31.532	452,50	13	419,55
500,01-600	179.966	551,75	52.013	544,62	28.334	546,86	16	582,89
600,01-700	148.891	648,47	33.872	648,41	16.660	643,66	0	0
700,01-800	122.540	748,05	29.226	748,32	15.107	764,11	4.739	795,24
800,01-900	111.316	850,03	27.755	848,43	9.651	845,25	470	839,13
900,01-1000	118.842	949,74	26.908	947,82	8.058	945,54	1	913,39
1000,01-1500	574.406	1.252,06	60.276	1.198,48	22.620	1.216,11	4	1125,7
1500,01-2000	286.101	1.687,43	10.553	1.676,61	4.483	1.685,39	11	1602,4
2000,01-2500	77.489	2.211,74	1.677	2.184,18	793	2.185,82	0	0
2500,01-3000	26.487	2.707,11	415	2.709,92	202	2.730,68	0	0
3000,01-3500	8.774	3.204,58	101	3.169,31	58	3.204,31	0	0
3500,01-4000	3.182	3.709,21	20	3.662,11	10	3.660,53	0	0
>4000,01	2.390	4.391,96	13	4.552,38	6	4.562,69	0	0
ΣΥΝΟΛΑ	1.918.115	1.086,87	384.453	697,71	174.562	676,69	25.167	427,04

Εξάλλου, αναφορικά με το ύψος των συντάξεων, ο Πίνακας 4 στη σελ. 7 της Έκθεσης δεν χωρεί αμφισβητήσεις. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από τα παρατιθέμενα στοιχεία:

α- η μέση κύρια σύνταξη ανέρχεται στα 824,98 € μεικτά (775,48 € καθαρά) και είναι η χαμηλότερη σε ΟΛΕΣ τις χώρες της ΟΝΕ,

β- η μέση επικουρική σύνταξη ανέρχεται στα 196,62 € μεικτά (184,82 € καθαρά) και

γ- το μέσο μέρισμα ανέρχεται στα 112,48 € μεικτά (105,73 € καθαρά).

Κατηγορία Σύνταξης	Πλήθος	Μηνιαίο Ποσό δαπάνης(€)	Μέση δαπάνη Σύνταξης(€)	Διάμεσος(€)
A. Κύρια	2.858.304	2.358.050.479,81	824,98	
Γήρατος	1.931.449	1.795.688.615,61	929,71	823,17
Θανάτου	651.614	391.535.339,35	600,87	497,88
Αναπηρική	205.536	130.282.961,26	633,87	538,69
Ανασφάλιστων Υπερηλίκων ΟΠΕΚΑ	33.936	12.124.360,86	357,27	399,54
Λουτά	35.769	28.419.202,73	794,52	846,00
B. Επικουρική	1.367.378	268.856.388,97	196,62	
Γήρατος	989.198	219.053.740,25	221,45	199,87
Θανάτου	307.242	39.685.272,60	129,17	120,80
Αναπηρική	70.937	10.117.232,59	142,62	131,75
Λουτά	1	143,53	143,53	143,53
Γ. Μερίσματα	433.029	48.706.312,92	112,48	
Γήρατος	356.592	42.928.422,52	120,39	103,36
Θανάτου	76.421	5.771.412,96	75,52	50,49
Αναπηρική	16	6.477,44	404,84	440,00
ΣΥΝΟΛΟ	4.658.711	2.675.613.181,70		

Πίνακας 4: Πλήθος Συντάξεων ανά κατηγορία σύνταξης & μηνιαία δαπάνη προ φόρου, συμπεριλαμβανομένης της κράτησης υπέρ υγείας.

Τα ενδιαφέροντα και ταυτόχρονα απογοητευτικά ευρήματα του Συστήματος «ΗΔΙΚΑ/ΗΛΙΟΣ», που εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας, αποτελούν και σαφή απάντηση στους δανειστές και τους Έλληνες μνημονιακούς πολιτικούς και επιστήμονες, που ακόμη και σήμερα επιμένουν ότι στην Ελλάδα οι συνταξιούχοι συνεχίζουν να λαμβάνουν υψηλές κατά μέσο όρο συντάξεις.

Η γενικευμένη «συνταξιοδοτική φτώχεια» («pension poverty») είναι συνέπεια των μνημονιακών περικοπών, καθώς και της απαγόρευσης της αύξησης των συντάξεων («πάγωμα» αυξήσεων) μέχρι τον Δεκέμβριο του 2022, σύμφωνα με τον ν. 4475/2017 (άρθρο 3), που δυστυχώς διατηρήθηκε σε ισχύ με τον νόμο Βρούτση 4670/2020 (άρθρο 25 παρ. 4).

Οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους. Σε καμία άλλη ευρωπαϊκή χώρα της ΟΝΕ δεν υπάρχει το εφεύρημα της «προσωπικής διαφοράς» ούτε το θλιβερό φαινόμενο, πάνω από το 1/3 των συνταξιούχων να λαμβάνουν γλίσχρες συντάξεις-«επιδόματα» ύψους 600 € (564 καθαρά).

III. ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Σύμφωνα με πρόσφατη επιστημονική έρευνα της ΕΝΥΠΕΚΚ, οι λόγοι που οδήγησαν στην κατάρρευση των νέων συντάξεων (ιδιαίτερα μετά το 2022) και στη φτωχοποίηση χιλιάδων συνταξιούχων τού ιδιωτικού τομέα είναι οι παρακάτω:

1) Η «βουλγαροποίηση» των μισθών στην Ελλάδα που επιβλήθηκε από τους δανειστές με τον ν. 4046/2012

Η «ρήτρα Βουλγαρίας» τής κυβέρνησης Σαμαρά-Βενιζέλου, που ισχύει ακόμη και σήμερα(!) είναι η βασική αιτία της μαζικής παραγωγής φτωχών συνταξιούχων («*roog pensioners*»), κυρίως μετά το 2022, με την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων του νόμου Κατρούγκαλου (4387/2016) και του νόμου Βρούτση (4670/2020) και κυρίως τον νέο τρόπο υπολογισμού των συντάξεων που εισήγαγαν οι νόμοι αυτοί.

Με το β' Μνημόνιο (ν. 4046/2012 σελ. 713), ως γνωστόν, είχε προβλεφθεί η σύγκλιση του ελληνικού κατώτατου μισθού (και κατ'επέκταση όλων των μισθών) με τους αντίστοιχους των χωρών της Κεντρικής και ΝοτιοΑνατολικής Ευρώπης («ρήτρα Βουλγαρίας»).

Εκεί, μεταξύ των άλλων, αναφερόταν ότι *«Τα μέτρα αυτά θα δώσουν τη δυνατότητα μείωσης της απόκλισης στο επίπεδο του κατώτατου μισθού σε σχέση με τους ανταγωνιστές μας (Πορτογαλία, Κεντρική και ΝΑ Ευρώπη)» και παρακάτω ότι «Αυτό θα ευθυγραμμίσει το πλαίσιο του κατώτατου μισθού της Ελλάδας με αυτό συγκρίσιμων κρατών και θα του επιτρέψει να εκπληρώσει τη βασική του λειτουργία, δηλαδή της διασφάλισης ενός ενιαίου δικτύου ασφαλείας για όλους τους υπαλλήλους».*

Σε υλοποίηση της ανωτέρω δευτερομνημονιακής διάταξης, ο ν. 4093/2012 (υποπαρ. ΙΑ.11, σελ. 5612) της κυβέρνησης Σαμαρά-Βενιζέλου μείωσε τον κατώτατο μισθό του ιδιωτικού τομέα σε 586,8 € για τους εργατοϋπαλλήλους άνω των 25 ετών και σε 510,95 € για τους κάτω των 25 ετών.

Με τον ίδιο νόμο, όλα τα επιδόματα επί του κατώτατου μισθού καταργήθηκαν ενώ το επίδομα προϋπηρεσίας (τριετίες-πολυετίες) που παρέμεινε, «πάγωσε» μέχρι η ανεργία να πέσει κάτω του 10%.

Η συγκεκριμένη διάταξη του ν. 4093/2012 (υποπαρ. ΙΑ.11 παρ.1), που ισχύει ακόμη και σήμερα, ρητά αναφέρει στο εδάφιο (ε) ότι *«Πέραν της μηνιαίας τακτικής προσαύξησης λόγω προϋπηρεσίας, καμία άλλη προσαύξηση δεν περιλαμβάνει στον νομοθετικώς καθορισμένο κατώτατο μισθό και ημερομίσθιο»* και στο εδάφιο (στ) ότι *«Έως ότου η ανεργία διαμορφωθεί σε ποσοστό κάτω του 10% αναστέλλεται η προσαύξηση του νομοθετικώς καθορισμένου νόμιμου κατώτατου*

μισθού και ημερομισθίου για προϋπηρεσία που συμπληρώνεται μετά την 14-2-2012».

Εξάλλου, με τον ν. 4152/2013 (υποπαρ. ΙΔ.2 σελ. 1619, ΦΕΚ Α 107) καθορίστηκε χαμηλότερος κατώτατος και «υποκατώτατος» μισθός για τους λεγόμενους «ωφελούμενους εργαζόμενους» των προγραμμάτων του ΟΑΕΔ το ποσό των 490 και 427 € μεικτά (για τους άνω και κάτω των 25 ετών), με αντίστοιχα κατώτατα ημερομίσθια ύψους 19,16 και 17,1 €.

Ειδικότερα η παραπάνω ρύθμιση όρισε ότι: *«Οι καθαρές αμοιβές ορίζονται κατά παρέκκλιση της ισχύουσας νομοθεσίας σε 19,6 ευρώ ημερησίως και όχι μεγαλύτερες από 490 ευρώ μηνιαίως για ωφελούμενους ηλικίας 25 ετών και άνω και σε 17,1 ευρώ ημερησίως και όχι πάνω από 427 ευρώ μηνιαίως για ωφελούμενους ηλικίας κάτω των 25 ετών».*

Με τις ίδιες νομοθετικές παρεμβάσεις, όπως προαναφέρθηκε, στους εργατοϋπαλλήλους, που ήδη εργάζονταν στις 14-2-2012, αμείβονταν με τα κατώτατα όρια και ήταν άνω των 25 ετών, καταργήθηκαν όλα τα επιδόματα και αναγνωρίστηκε μόνο το επίδομα λόγω προϋπηρεσίας (τριετίες) μέχρι εννέα (9) έτη (3 τριετίες) με προσαύξηση 10% για καθεμία, ενώ για τους εργατοϋπαλλήλους κάτω των 25 ετών αναγνωρίστηκε μία (1) μόνο τριετία με την ίδια προσαύξηση 10%.

Για όλους, όμως, τους εργάτες και υπαλλήλους που άρχισαν για πρώτη φορά τον εργασιακό τους βίο μετά την 14-2-2012 και αμείβονταν με τον κατώτατο μισθό, τα επιδόματα καταργήθηκαν ενώ η προϋπηρεσία τους μετά την 14-2-2012 ΔΕΝ λαμβάνεται υπόψη για τη χορήγηση του επιδόματος λόγω προϋπηρεσίας (τριετίες, πολυετία) μέχρι η ανεργία να πέσει κάτω από 10%. Στην ουσία «πάγωσε» το βασικότερο επίδομα των εργατοϋπαλλήλων μέχρι την οριστική κατάργησή του.

Η επόμενη παρέμβαση στον κατώτατο μισθό και τις τριετίες έγινε με τον ν. 4254/2014 (ΦΕΚ Α 85), με τον οποίο (παρ. ΙΑ.7, σελ. 1430) η αμοιβή της τριετίας για νεοπροσλαμβανόμενους μακροχρόνια ανέργους μειώθηκε περαιτέρω από 10% στο 5% ανά τριετία.

Συμπερασματικά, με τους δευτερομνημονιακούς εφαρμοστικούς νόμους 4093/2012, 4172/2013 και 4254/2014 της κυβέρνησης Σαμαρά-Βενιζέλου, σε εφαρμογή δέσμευσης του β' Μνημονίου (ν. 4046/2012), ο

κατώτατος μισθός, μέσω τής αναστολής των τριετιών και της κατάργησης όλων των επιδομάτων, μειώθηκε περαιτέρω αφού:

-καταργήθηκαν οι τριετίες πέραν της 3^{ης}, δηλαδή μετά τα εννέα (9) χρόνια εργασίας (ν. 4093/2012 υποπαρ. ΙΑ.11 εδ.ε) για τους «παλαιούς εργαζόμενους» (πριν την 14-2-2012),

-μειώθηκε η προσαύξηση των τριετιών από 10% σε 5% για τις τριετίες των νέων εργαζομένων, με πρόσχημα τη μακροχρόνια ανεργία τους (ν. 4254/2014 υποπαρ. ΙΑ.7),

-καταργήθηκαν όλα τα επιδόματα στον νέο νομοθετικώς καθοριζόμενο μισθό (ν. 4172/2013 άρθρο 103) και

-«πάγωσε» η προσαύξηση λόγω προϋπηρεσίας μέχρις ότου η ανεργία μειωθεί στο 10% (ν. 4093/2012 υποπαρ. ΙΑ.11. εδ.ε).

Όλες οι παραπάνω μνημονιακές παρεμβάσεις στο σύστημα μισθών τής χώρας περιόρισαν κατά πολύ το ύψος των συνταξίμων αποδοχών και στη συνέχεια των συντάξεων για χιλιάδες νέους συνταξιούχους.

2)Το «πάγωμα» των τριετιών κατά την περίοδο 2012-2023

Το «νόθο» «ξεπάγωμα» των τριετιών 2024-2027 (άρθρο 33 ν. 5053/2023)

Με το άρθρο 33 του πρόσφατου ν. 5053/2023 (ΦΕΚ Α 158) με τίτλο «*Για την ενίσχυση της εργασίας-Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1152 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2019-Απλοποίηση ψηφιακών διαδικασιών και ενίσχυση της Κάρτας Εργασίας...*» ρυθμίστηκε εκ νέου το θεσμικό πλαίσιο για τις τριετίες και επαναδιατυπώθηκε -και μάλιστα κατά πιο απόλυτο τρόπο-, το άρθρο 4 της υπ' αριθ. 6/28-2-2012 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (ΦΕΚ Α 38), η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της παρ.6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 (ΦΕΚ Α 28).

Πιο συγκεκριμένα στις παραγράφους 1-3 του άρθρου 33 ορίζεται ότι: «1.Από την 1^η.1.2024 αίρεται η αναστολή της ισχύος διατάξεων νόμων, κανονιστικών πράξεων, συλλογικών συμβάσεων ή διαιτητικών αποφάσεων, οι οποίες προβλέπουν αυξήσεις μισθών ή ημερομισθίων, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων περί υπηρεσιακών ωριμάνσεων, με μόνη προϋπόθεση την πάροδο συγκεκριμένου χρόνου εργασίας, όπως το επίδομα πολυετίας, το επίδομα χρόνου

εργασίας, το επίδομα τριετίας και το επίδομα πενταετίας, η οποία επιβλήθηκε με το άρθρο 4 της υπ'αρ. 6/28.2.2012 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (Α' 38), η οποία εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση της παρ.6 του άρθρου 1 του ν. 4046/2012 (Α' 28).

2.Για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ.1, των οποίων η αναστολή αίρεται, ισχύουν τα εξής:

α)Η προϋπηρεσία κάθε εργαζομένου, που είχε προσληφθεί πριν από την 14^η.2.2012, όπως η προϋπηρεσία αυτή είχε διαμορφωθεί την 14^η.2.2012 οπότε και ανεστάλη η συμπλήρωσή της, συνεχίζει να συμπληρώνεται μετά από την 1^η.1.2024.

β)Η προϋπηρεσία κάθε εργαζομένου, που προσλήφθηκε μετά από την 14^η.2.2012, ξεκινά να συμπληρώνεται μετά από την 1^η.1.2024.

3.Ειδικώς για την προσαύξηση λόγω προϋπηρεσίας σε όσους εργαζόμενους αμείβονται με τον κατώτατο νομοθετημένο μισθό ή ημερομίσθιο, ως χρόνος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται ο χρόνος εξαρτημένης σύμβασης ή σχέσης εργασίας, που έχει διανυθεί σε οποιοδήποτε εργοδότη και σε οποιαδήποτε ειδικότητα πριν από την 14^η.2.2012 και μετά από την 1^η.1.2024. Η κατά τα ανωτέρω προσαύξηση λόγω προϋπηρεσίας καθορίζεται ως εξής:

α)Για τους υπαλλήλους με εξαρτημένη σχέση εργασίας, σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως τρεις (3) τριετίες και συνολικά σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) για προϋπηρεσία εννέα (9) ετών και άνω.

β)Για τους εργατοτεχνίτες, με εξαρτημένη σχέση εργασίας σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για κάθε τριετία προϋπηρεσίας και έως έξι (6) τριετίες και συνολικά τριάντα τοις εκατό (30%) για προϋπηρεσία δεκαοκτώ (18) ετών και άνω.».

Αντί η κυβέρνηση να καταργήσει τη μνημονιακή ρύθμιση του 2012 που, κατά την περίοδο 2012-2023, στοίχισε 12 δις € στους εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα και 2 δις € στον ΕΦΚΑ, επαναθέσπισε το πάγωμα των τριετιών και μάλιστα κατά σκληρότερο θεσμικά τρόπο, αφού:

α) δεν καταργεί οριστικά και αναδρομικά τη μνημονιακή ρύθμιση της ΠΥΣ 6/2012 και του ν. 4093/2012 παρότι, όπως υποστηρίζεται, έχουμε ήδηθεν εξέλθει από τα Μνημόνια,

β) διαγράφει την προϋπηρεσία από 14-2-2012 έως 31-12-2023 (για παλαιούς και νέους) ως μη διανυθείσα για τη χορήγηση της προσαύξησης λόγω προϋπηρεσίας,

γ) αναγνωρίζει μόνο την προϋπηρεσία κατ'ανώτατο εννέα ετών (τρεις τριετίες X 10% για τους υπαλλήλους και έξι τριετίες X 5%), διατηρώντας την αναχρονιστική στις μέρες μας διάκριση μεταξύ εργατών και υπαλλήλων και

δ) αναγνωρίζει ότι από 1-1-2024 ξεκινά η προσμέτρηση του χρόνου για το «χτίσιμο» των επιδομάτων λόγω προϋπηρεσίας τόσο για παλαιούς όσο και για νέους εργαζόμενους.

Το «πάγωμα» των τριετιών, δηλαδή των προσαυξήσεων λόγω προϋπηρεσίας, αυτή η αυθαίρετη και αντισυνταγματική διαγραφή της προϋπηρεσίας για όλους και για τα έτη 2012-2023, όχι μόνο προκάλεσε τη σωρευτική απώλεια εισοδήματος ύψους 12 δις € από τους εργαζόμενους και 2 δις € από τον ΕΦΚΑ, αλλά στέρησε από τους ασφαλισμένους και μεγάλο τμήμα των συνταξίμων αποδοχών, αφού και επί των τριετιών καταβάλλονται εισφορές που καθορίζουν και το ύψος των νέων συντάξεων.

3)Το «πάγωμα» των οικογενειακών επιδομάτων στον ιδιωτικό τομέα την περίοδο από το 2012 μέχρι σήμερα, σύμφωνα με τον ισχύοντα ακόμη μνημονιακό ν. 4093/2012

Μια απαράδεκτη και αντίθετη στο Σύνταγμα κατάσταση σε βάρος των εργαζομένων με τέκνα στον ιδιωτικό τομέα διαιωνίζεται από το 2012 μέχρι και σήμερα, με συνέπεια εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενοι γονείς, κυρίως οι αμειβόμενοι με κατώτατο μισθό, να έχουν μεγάλες απώλειες στα εισοδήματά τους.

Η θεσμική αυτή ανισότητα σε βάρος των χαμηλόμισθων του ιδιωτικού τομέα επιτάθηκε μετά και την τελευταία νομοθετική πρωτοβουλία της σημερινής κυβέρνησης για σημαντική αύξηση της οικογενειακής παροχής στους δημοσίους υπαλλήλους που έχουν τέκνα και αριθμούν πάνω από το 50% του συνόλου (άρθρο 21 ν. 5045/2023).

Αντίθετα, η οικογενειακή παροχή στον ιδιωτικό τομέα, για τους αμειβόμενους με τον κατώτατο μισθό, αλλά και για άλλες κατηγορίες εργατών και υπαλλήλων του ιδιωτικού τομέα που οι αποδοχές τους δεν ρυθμίζονται με ισχύουσες ΣΣΕ, έχει καταργηθεί από το 2012 και δεν χορηγείται μέχρι και σήμερα.

Σημειωτέον ότι στην υπ' αριθ. 25058/29-3-2024 (ΦΕΚ Β 1974) απόφαση της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με την οποία καθορίστηκε το νέο ύψος του κατώτατου μισθού-ημερομισθίου από 1-4-2024, κατ'εξουσιοδότηση του άρθρου 26 του ν. 5085/2024 (ΦΕΚ Α 203), ουδεμία αναφορά γίνεται στην οικογενειακή παροχή των αμειβομένων με τον νέο νομοθετημένο κατώτατο μισθό.

Συγκεκριμένα η ανωτέρω ΥΑ αναφέρει: «... αποφασίζουμε: Τον καθορισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 103 του ν. 4172/2013 (Α' 167), του νόμιμου κατώτατου μισθού και του νόμιμου κατώτατου ημερομισθίου, για πλήρη απασχόληση, για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας, χωρίς ηλικιακή διάκριση, ως εξής: α) Για τους υπαλλήλους ο κατώτατος μισθός ορίζεται στα οκτακόσια τριάντα ευρώ (830,00 €). β) Για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται σε τριάντα επτά ευρώ και επτά λεπτά (37,07 €). Η απόφαση αυτή ισχύει από 1 Απριλίου 2024.».

Συνεπώς, γίνεται κατανοητό πως το ύψος των απωλειών για εργάτες-υπαλλήλους του ιδιωτικού τομέα, που είναι γονείς, είναι πολύ μεγάλο. Έτσι, καθίσταται άμεση ανάγκη να χορηγηθεί η οικογενειακή παροχή σε όλους τους εργαζόμενους που αμείβονται με τον κατώτατο μισθό και στερούνται της οικογενειακής παροχής ήδη για πολλά χρόνια, καθώς και σε όσους άλλους δεν καταβάλλεται λόγω του ότι δεν προβλέπεται από ατομικές ή συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Γι'αυτό επιβάλλεται να χορηγηθεί η οικογενειακή παροχή σε όλους τους εργαζόμενους του ιδιωτικού τομέα, άμεσα και αναδρομικά.

Η ανισότητα αυτή μεταξύ υπαλλήλων στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, που δεν είναι συμβατή με το Σύνταγμα και τους διεθνείς κανόνες, πρέπει άμεσα να αρθεί. Η λεηλασία τού εισοδήματος φτωχών ανθρώπων «του μεροκάματου», αλλά και των συντάξεών τους στο μέλλον δεν έχει καμιά απολύτως νομική και ηθική αιτιολογία. Όπως δεν έχει κανένα λογικό έρεισμα σήμερα, εν έτει 2024, και η συνέχιση τής εφαρμογής τού σκληρού μνημονιακού ν. 4093/2012. Η ισότητα στις παροχές εξ εργασίας σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα είναι συνταγματική αναγκαιότητα και η μη εφαρμογή της δεν συνάδει με σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος.

Άλλωστε, στη χώρα μας η κατάρρευση των γεννήσεων κατά την περίοδο 2010-2023 και η έκρηξη του δημογραφικού προβλήματος (βλ. το βιβλίο μας «Αγορά εργασίας και συντάξεις. Η χρονοβόμβα τού Δημογραφικού», Εκδόσεις 60+) απαιτούν γενναία στήριξη των χαμηλόμισθων ιδιαίτερα στρωμάτων τού

πληθυσμού για την ενίσχυση του εισοδήματος των ιδίων και την ενθάρρυνσή τους στη δημιουργία οικογένειας.

4) Η υπερφορολόγηση των μισθών, αφού η επ'αυτών αύξηση απορροφάται, σχεδόν στο σύνολό της, από τους φόρους

Η έκρηξη της μερικής απασχόλησης που έχει ανέλθει στο 24% της συνολικής απασχόλησης

Το Υπουργείο Εργασίας και ο e-ΕΦΚΑ ανακοίνωσαν το επίπεδο των μισθών στον ιδιωτικό τομέα για το 2023. Βεβαίως είχε προηγηθεί πέρυσι και ο ΟΟΣΑ που στην Ετήσια Έκθεσή του («Taxing Wages 2022») για τους μισθούς το 2022 στα κράτη-μέλη του, δυσσαρετώντας την κυβέρνηση της ΝΔ, είχε καταγράψει αδιάσειστα στοιχεία και κατέληγε ότι: «*Στην Ελλάδα ο μέσος ονομαστικός μεικτός μισθός το 2022 αυξήθηκε κατά 1,5% αλλά ο μέσος πραγματικός μισθός μειώθηκε κατά 7,4% λόγω πληθωρισμού 9,7%*».

Εντελώς πρόσφατα το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) διαπίστωσε ότι «*στη διάρκεια των δεκαπέντε ετών που έχουν μεσολαβήσει από το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης, η Ελλάδα εμφανίζεται πλέον ως η δεύτερη πιο φτωχή χώρα της ΕΕ27, μετά τη Βουλγαρία, με βάση το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, μετρούμενο σε όρους κοινής αγοραστικής δύναμης (purchase power parity, PPP).*» (Έρευνα Βλάση Μισσού στην ενότητα «Οικονομικές Εξελίξεις», τεύχος 54/2024 σελ. 55-59).

Ειδικότερα, τα πρόσφατα στοιχεία του ΕΦΚΑ/Υπουργείου Εργασίας «Μηνιαία στοιχεία απασχόλησης μισθωτών ασφαλισμένων ιδιωτικού δικαίου e-ΕΦΚΑ» για τον Μάιο 2024 συνεχίζουν να είναι άκρως ανησυχητικά για το μέλλον των μισθών, των εργατικών εισοδημάτων, αλλά και των συντάξεων, στη χώρα μας. Γιατί, όπως έχουμε αναφέρει πολλάκις, το Ασφαλιστικό είναι συνάρτηση του Εργασιακού και η αγορά εργασίας, που κυριαρχείται τα τελευταία χρόνια από μεγάλη ανεργία, τους απαράδεκτα χαμηλούς μισθούς, τις ελαστικές μορφές απασχόλησης, καθώς επίσης και από τη «μαύρη», την υποδηλωμένη και την άτυπη απασχόληση, επηρεάζει δραστικά τις εισφορές στα Ταμεία και το μέλλον των συντάξεων.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία ΕΦΚΑ-Υπουργείου Εργασίας, τον Μάιο 2024:

•1.336,37 € ήταν ο μέσος μεικτός μισθός πλήρους απασχόλησης (1.153,28 € καθαρά)

•510,33 € ήταν ο μέσος μεικτός μισθός μερικής απασχόλησης (440,41 € καθαρά)

Εξάλλου, οι μισθοί στον ιδιωτικό τομέα ήταν καθηλωμένοι όλο το έτος 2024, όπως αναδείξαμε και παραπάνω. Πιο συγκεκριμένα στα 1.140,31 € ανήλθε ο μέσος μεικτός μισθός συνολικής απασχόλησης (984,10 € καθαρά) και στα 52,69 € ανήλθε το μέσο μεικτό ημερομίσθιο (45,47 € καθαρά).

Επιπροσθέτως, από τον Πίνακα 2 (σελ. 3) με τίτλο «Κοινές Επιχειρήσεις: Κατανομή της απασχόλησης, του ημερομισθίου και του μέσου μισθού των ασφαλισμένων ανά τύπο απασχόλησης» που παραθέσαμε, καταδεικνύεται ότι σχεδόν **1 στους 4 εργαζόμενους σε όλο τον ιδιωτικό τομέα, 692.391 (το 23,9% του συνόλου των εργαζομένων) λαμβάνει μηνιαίο μέσο μισθό ΜΟΝΟ 440,41 € καθαρά (510,33 € μεικτά).**

Ειδικότερα, για τον Μάιο του 2024 προκύπτουν και τα εξής στοιχεία:

-1.153,28 € καθαρά (1.336,37 € μεικτά) ήταν ο μέσος μισθός πλήρους απασχόλησης για 2.205.723 εργαζομένους (76,2% του συνόλου),

-984,10 € καθαρά (1.140,31 € μεικτά) ήταν ο μέσος μισθός για το σύνολο των ασφαλισμένων (2.894.971) και

-440,41 € καθαρά (510,33 € μεικτά) ήταν ο μέσος μισθός μερικής απασχόλησης για 692.391 εργαζομένους (23,8% του συνόλου).

ΜΑΙΟΣ 2024 / MAY 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ 2 : ΚΟΙΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

TABLE 2 : ENTERPRISES

DISTRIBUTION OF EMPLOYMENT, AVERAGE WAGE, AND AVERAGE SALARY OF THE INSURED INDIVIDUALS BY TYPE OF EMPLOYMENT

		ΜΑΙΟΣ 2024 / MAY 2024					
ΤΥΠΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ MEN	ΓΥΝΑΙΚΕΣ WOMEN	ΣΥΝΟΛΟ TOTAL	SEX	TYPE OF EMPLOYMENT	
ΠΛΗΡΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ	1.196.988	1.008.735	2.205.723	NUMBER OF INSURED INDIVIDUALS	FULL TIME	
	ΜΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	23,26	23,14	23,21	AVERAGE EMPLOYMENT		
	ΜΕΣΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ	60,93	53,60	57,59	AVERAGE WAGE		
	ΜΕΣΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	1417,28	1240,35	1336,37	AVERAGE SALARY		
ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ	295.744	396.647	692.391	NUMBER OF INSURED INDIVIDUALS	PART TIME	
	ΜΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	15,37	17,45	16,56	AVERAGE EMPLOYMENT		
	ΜΕΣΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ	31,61	30,29	30,81	AVERAGE WAGE		
	ΜΕΣΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	485,83	528,59	510,33	AVERAGE SALARY		
ΣΥΝΟΛΟ*	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ	1.491.156	1.403.815	2.894.971	NUMBER OF INSURED INDIVIDUALS	TOTAL	
	ΜΕΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	21,72	21,56	21,64	AVERAGE EMPLOYMENT		
	ΜΕΣΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ	56,82	48,27	52,69	AVERAGE WAGE		
	ΜΕΣΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	1234,09	1040,69	1140,31	AVERAGE SALARY		

Εξάλλου, ως προς το είδος τής απασχόλησης, όπως προκύπτει από τον ανωτέρω Πίνακα 2 (σελίδα 3) τής Έκθεσης του ΕΦΚΑ, εξάγονται τα εξής στοιχεία για τον Μάιο 2024:

-2.894.971 ήταν το σύνολο των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα,

-2.205.723 ήταν το σύνολο των εργαζομένων με πλήρη απασχόληση (76,2%),

-692.391 ήταν το σύνολο των εργαζομένων με μερική απασχόληση (23,8%).

Επιπροσθέτως, ως προς το ύψος των αποδοχών όσων έχουν μερική απασχόληση, συνάγονται τα εξής αποτελέσματα:

-Από τους 692.391 ασφαλισμένους με μερική απασχόληση οι 295.744 είναι άντρες και οι 396.647 είναι γυναίκες.

-Η μέση συνολική απασχόληση είναι 16,56 ημέρες (15,37 ημέρες για τους άντρες και 17,45 ημέρες για τις γυναίκες).

-Το μέσο ημερομίσθιο ανέρχεται σε 30,81 € μεικτά (29 € καθαρά). Πιο συγκεκριμένα, το μέσο ημερομίσθιο για τους άντρες ανέρχεται σε 31,61 € μεικτά (29,71 € καθαρά) και για τις γυναίκες σε 30,29 € μεικτά (28,47 € καθαρά).

-Ο μέσος μηνιαίος μισθός ανέρχεται σε 510,33 € μεικτά (479,71 € καθαρά).

-Ο μέσος μηνιαίος μισθός των γυναικών ανέρχεται σε 528,59 € μεικτά (496,87 € καθαρά) με 17,45 ημέρες εργασίας τον μήνα ενώ των αντρών σε 485,83 € (456,68 € καθαρά) με 15,37 ημέρες εργασίας τον μήνα.

5) Η ρήτρα υπολογισμού τής σύνταξης με βάση ολόκληρο τον εργασιακό βίο σύμφωνα με τους ν. 4387/2016 και 4670/2020

Ο ν. 4670/2020 διατήρησε και ενίσχυσε τον θεσμό τής ανταποδοτικής σύνταξης με βάση τις αποδοχές τού συνόλου τού εργασιακού βίου, όπως πρωτοθεσπίστηκε με τον ν. 4387/2016. Αυτός ο θεσμός είναι η εφαρμογή τού απόλυτου νεοφιλελευθερισμού στο Ελληνικό Σύστημα Συντάξεων. Πρόκειται περί μιας ακραίας νεοφιλελεύθερης αρχής-«θεσμού» που οδηγεί σε δραστική μείωση τις συντάξεις.

Σύμφωνα με υπολογισμούς της ΕΝΥΠΕΚΚ, μετά το 2028, ο μέσος όρος ειδικά των νέων κύριων συντάξεων θα ανέρχεται σε 700-800 €. Καταλυτικά θα επηρεαστούν οι μελλοντικές συντάξεις λόγω των χαμηλών μισθών, κυρίως του 1/3 του εργατικού δυναμικού που σήμερα ασχολείται στις ποικιλώνυμες μορφές εργασιακής ευελιξίας.

Αυτή την αρχή προσπάθησε να επιβάλλει η Θάτσερ στο Ηνωμένο Βασίλειο αλλά εν τέλει υποχώρησε υπό την πίεση των γενικευμένων απεργιών και της μεγάλης κοινωνικής αναταραχής που δημιουργήθηκε, κάτι που επαναλήφθηκε και πέρυσι, για την ίδια αιτία, με τον ασφαλιστικό νόμο Μακρόν (βλέπε την ανάλυσή μας «Ελλάς-Γαλλία-Συμμαχία», φύλλο 66 στις 15-16/4/2023, εφημερίδα «60+»). Αυτή την ακραία νεοφιλελεύθερη ασφαλιστική αρχή συμφώνησε με τους δανειστές, δυστυχώς, η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ το 2015. Η αρχή αυτή ουσιαστικά ακυρώνει όλα τα συστήματα που ισχύουν στις ευρωπαϊκές χώρες και ίσχυαν και στη χώρα μας πριν το γ' Μνημόνιο (ν. 4336/2015) και τον ν. 4387/2016. Δηλαδή, αντί του «μισθού αναφοράς» τού τελευταίου μήνα ή χρόνου ή, εν πάση περιπτώσει, της καλύτερης πενταετίας, ο ν. 4387/2016 και τώρα το γνήσιο «τέκνο» του, ο ν. 4670/2020, επιμένει ως βάση υπολογισμού τής σύνταξης να λαμβάνεται ο μέσος μισθός τού συνόλου του εργασιακού βίου από το 2002 μέχρι το έτος υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

Με αυτό το νεοφιλελεύθερο και ετεροχρονισμένο τέχνασμα, οι συντάξεις μειώνονται δραστικά αφού, στα κύρια ευρωπαϊκά συστήματα μισθοδοσίας και ασφάλισης, οι καταληκτικοί μισθοί είναι πάντα οι πιο ώριμοι, οι πιο υψηλοί κι επομένως αποδίδουν μεγαλύτερη σύνταξη.

Ο θεσμός τού «μέσου μισθού» τού συνολικού εργασιακού βίου είναι αυστηρά δομική δημοσιονομική και περιοριστική παράμετρος για τις συντάξεις και τις κρατικές ασφαλιστικές δαπάνες. Το σχέδιο Βρούτση, όχι μόνο διατηρεί τον θεσμό της σύνταξης με βάση ολόκληρο τον εργασιακό (ασφαλιστικό) βίο, αλλά και τον ενισχύει θεσμικά, αφού στη διάταξη του άρθρου 24 (παρ. 2α) του σχεδίου ορίζεται ότι: *«Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης εξ ιδίου δικαιώματος, ανικανότητας ή κατά μεταβίβαση λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου. Ο μέσος αυτός όρος υπολογίζεται ως το πηλίκο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων*

αποδοχών δια του συνολικού χρόνου ασφάλισής του. Ως σύνολο μηνιαίων αποδοχών που έλαβε ο ασφαλισμένος νοείται το άθροισμα των μηνιαίων αποδοχών που υπόκεινται σε εισφορές, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου.».

Ο υπολογισμός των συνταξίμων αποδοχών ολόκληρου του εργασιακού βίου (με δεδομένες τις ισχύουσες ακόμη διατάξεις του Εργατικού Δικαίου για την εξέλιξη και ωρίμανση των μισθών, για το ύψος τής τελικής σύνταξης) οδηγεί ουσιαστικά στη μείωση των συντάξεων.

6) Η επιλογή από την πλειονότητα των επαγγελματιών και αγροτών της χαμηλής (πρώτης) ασφαλιστικής κλάσης

Για το 2025, 9 στους 10 επιτηδευματίες-αγρότες επέλεξαν την 1^η ασφαλιστική κατηγορία

Ασφαλιστική κατηγορία	Αριθμός ελεύθ. επαγγ. & αγροτών το 2025	Αριθμός ελεύθ. επαγγ. & αγροτών το 2024
1^η	1.021.183	1.057.743
2^η	48.565	49.739
3^η	38.019	36.754
4^η	20.699	21.172
5^η	10.468	10.633
6^η	13.290	13.781
ΣΥΝΟΛΟ	1.152.224	1.189.822

Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι το 88,6% των ελεύθερων επαγγελματιών και αγροτών επέλεξε την χαμηλότερη ασφαλιστική κατηγορία (1^η), οι οποίοι θα οδηγηθούν στο μέλλον στην απολαβή χαμηλών συντάξεων.

VI. ΑΜΕΣΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ (ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΙΣΘΩΝ) ΣΤΟΝ ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ

Μετά τα όσα παραθέσαμε και αποδείξαμε παραπάνω με επίσημα στοιχεία του Υπουργείου Εργασίας, που η κυβέρνηση και τα φίλια προς αυτήν ΜΜΕ απέφυγαν μέχρι σήμερα να αναδείξουν, μία συνολική πρόταση που θα εμπόδιζε

την περαιτέρω κατάρρευση των συντάξεων από τον ιδιωτικό τομέα και τη φτωχοποίηση στο μέλλον εκατομμυρίων συνταξιούχων, θα πρέπει να περιλαμβάνει και τα εξής οικονομικά και θεσμικά μέτρα:

1^ο) Την ενίσχυση των συντάξεων όλων των συνταξιούχων τού ιδιωτικού τομέα, που εξήλθαν στη σύνταξη με βάση τον νέο υπολογισμό των νόμων 4387/2016 και 4670/2020, κατά τουλάχιστον 30%, καταβαλλόμενη εφάπαξ ή σε 3 κατ' ανώτατο δόσεις.

2^ο) Την κατάργηση της αρχής της συνταξιοδότησης με βάση τις συντάξιμες αποδοχές ολόκληρου του εργασιακού βίου και την επαναφορά τού συστήματος συνταξιοδότησης, όπως ίσχυε πριν τον νόμο Κατρούγκαλου (ν. 4387/2016).

3^ο) Την αναγνώριση των ετών 2012-2023 ως χρόνου για τη χορήγηση τριετιών και προσαύξησης λόγω προϋπηρεσίας.

4^ο) Το «ξεπάγωμα» των οικογενειακών επιδομάτων στον ιδιωτικό τομέα που δεν καταβάλλονται από το 2012 μέχρι και σήμερα.

5^ο) Την τιμαριθμοποίηση των μισθών και μάλιστα αναδρομικά για την προστασία των μισθών του ιδιωτικού τομέα από τον πληθωρισμό (γενικό και τροφίμων).

6^ο) Την επαναφορά τού μηχανισμού καθορισμού τού κατώτατου μισθού με διαπραγματεύσεις μέσω ΕΓΣΣΕ (ΓΣΣΕ-ΣΕΒ).

7^ο) Την άμεση κύρωση της 131/1970 ΔΣΕ «Για κατώτατους μισθούς-ημερομίσθια μέσω ΣΣΕ».

8^ο) Την κατάργηση των διατάξεων του ν. 4670/2020 (άρθρα 31, 35, 36, 37 και 45) που προβλέπουν την κατ'έτος αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών επιτηδευματιών και αγροτών.

Μόνο με την ανωτέρω δέσμη μέτρων θα καταστεί δυνατή η ανάταξη της κατάρρευσης των μισθών και των συντάξεων στον ιδιωτικό τομέα.

Αλέξης Π. Μητρόπουλος (Καθηγητής ΕΚΠΑ-Πρόεδρος ΕΝΥΠΕΚΚ)

Αγγελική Α. Μητροπούλου (Διδάκτωρ-Δικηγόρος)